7.

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,*

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS,
manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Martis ſextâ menſis Aprilis, anno Domini M. DCC. LXXIII.

PRÆSIDE,

M. PETRO BERCHER, Facultatis ex-Decano & Academiæ Cenſore, Regiæ Hiſpaniarum Infantis, dum viveret, necnon Regii exercitûs ad Infimum Rhenum in ultimo bello Medico Primario, Doctore Medico.

An varius Cauſariis, pro diverſâ tempeſtate, victus præſcribendus?

I.

PRÆSTANTIOR ſanitatis tuendæ lex eſt non ſatiari cibis, ſed eſſe impigrum ad laborem; victus enim ubi plenior, ibi nutritio parcior; nam quæ ingeruntur perennes corporis effluxus non reſarciunt. ſed quæ digeruntur; ut pathemata animos acuunt & erigunt, ἀπαθεια hebetat; ſic labor corpus firmat, ignavia mollit, hæc maturam ſenectutem accerſit, ille longam reddit juventutem: ſobrietas enim & exercitatio fidiſſimi ſanitatis cuſtodes ſuperflua circumcidendo, novas Corpori vires addunt, ſi mutuam ſibi ferant

* *Propugnata anno 1745 Præſide M. M. L. Vernage.*

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

opem & amicè conjurent, ſtabilem ſervant machinæ habitum, externiſque minùs injuriis obnoxium; non intemperantiæ vitiis gravis, animum unà prægravat, ſed grata viget cum functionum integritate mentis alacritas: vividior ſi quidem fit ſpirituum in partes influxus, ſanguinis expeditior circuitus, excernendorum minor congeries, facilior ſecretio, uberior inſenſilis halitus, major denique ſolidarum partium tonus & elater. Jugi & æquabili arietantis in partem liquidi, reſilientis fibræ motu, alternis vicibus deteritur & reſtituitur Corpus; modus illius & finis eſt adjectio deficientium, & detractio exuperantium; hos ſi limites tranſiliat natura, vel ſuperfluis oppreſſa corruit, vel neceſſariis defecta contabeſcit; utrumque pariter metuendum diſcrimen vitabit ſedulus obſervator ætatis, temperiei, præſertim anni tempeſtatum, quarum viciſſitudo, permutatio, diversè corpus afficiunt, & naturæ vim augent, aut minuunt; horum ancipites effectus ſingulari victûs normâ cuilibet idioſyncraſiæ propriâ, aut ſævientis anni temporis intemperiei debellandæ idoneâ arcebit.

I I.

UT nullus ſine vitiis, ſic nemo ſine morbis naſcitur; Beatus ille qui minimis urgetur: ſæpè vultûs lineamenta & mores, ſæpiùs temperamentum & morbi à parentibus in ſobolem traducuntur; arthritici arthriticis, tabidi tabidis, Cauſarii Cauſariis, fortes creantur fortibus; horum affectuum germina adeò penitùs ſunt ſanguinis principiis inſita, ut hæc emendare tantùm, non delere valeat ars; naturam enim expellas fruſtrà, tamen uſque recurret. Qui ex meliore luto formatus ſolidis in debitâ compage, fluidis in decenti copiâ, craſi, & motu convenientibus conſtat; cui latum pectus, firma latera, ſtomachus ſine dolore & labore concoquens, validum corpus promittunt: qui veſano non uritur amore, nec inanes & operoſos honores ambit, non avidè quærit opes, & inventis miſer abſtinet, nec invidus alterius opimis rebus macreſcit, ſed æquum rebus in arduis, non ſecùs in bonis, ab inſolenti temperatum lætitiâ animum ſervans, câ quam ratio ipſi dederit vel fors objecerit ſorte contentus vivit: qui denique ſui compos & ſalutaribus Philoſophiæ præceptis imbutus, ſanam mentem in ſano corpore tuetur; hic nullis debet obligari legibus, ſed varium pro arbitrio vitæ genus tam impunè quàm audacter ſequi; at Cauſarius vel ingenitâ hæreditario jure, vel endemiâ regioni quam incolit, ut Hiſpanis ſtrumæ, ſcorbutus Batavis, plica Polonis, vel adſcititiâ, ab ex lege vivendi ritu, aut acrioribus curis, infirmitate laborans, cujus pectus frequens tuſſis lancinat, vel aſthma opprimit, quem renum arenulæ vel calculus angunt, aut cruciat arthritis ſæva Bacchi & Veneris filia, magnatibus & opulentis maxime familiaris, mancipiis & ſequiori ſexui niſi menſibus defraudato, aut virili licentiâ effrenè viventi ferè ignota, ruſticis omnia tenui ſimplicique victu & improbo labore vincentibus aut fugantibus incommoda inſolens; hic ſalutaribus Medicinæ legibus ſubſcribere cogitur; iniquis enim conditionibus lucem accepit, qui Cauſarium & à recto ſanitatis tenore delirans corpus à naturâ ſortitus eſt: facilè rerum externarum occurſu percellitur; hunc ſæpè dolor quaſi prænuntians tempora, & Cœli converſiones fragilem & tenerum ferit, quibus bene natus minimè tangitur; ob leviſſimum errorem plectitur; continuò ipſi cum domeſtico hoſte, quem venis alit, luctandum, cujus ſæpè nocituras vires ſolo tempeſtivo rerum non naturalium uſu, & cautâ pro diverſis anni tempeſtatibus victûs mutatione retundet.

I I I.

ANNI lapſum fermè imitatur hominis natura. Quas hæc ætatum decurſu ſubit alterationes, eaſdem ille pro viciſſitudine temporum adumbrat ſingulis annis renovandas; Certum quoddam percurrendo ſpatium ſol tempeſtatem definit, quò inſignem in aëra inducit mutationem, cujus in partem facilè ſanguis adducitur, mortalibus enim vitæ & morborum auctor eſt aër; ſi purus, aut plus minuſve inimicis inquinatus miaſmatis ſeſe in corpus inferat: hujus ſuperficiem undique circumfuſus pondere premit, elatere diverberat, diverſiſque modis mutat, laxat, emollit, denſat, conſtringit: ſi per pulmones inſpiratus ſanguinem non permeet, cum cibis confuſaneus ipſi permiſcetur & in penitiorem partium compagem delabitur: ſi Cœlum ſit ſiccum & æſtuet, ſanguis rareſcit aucto motu inteſtino, liquatur, par laxata undique partium ſpiracula diffluit, maximumque dum patitur utilis ſubſtantiæ cum ſero ſecedentis detrimentum, acrimoniam contrahit & mordacitatem; idcircò Æſtate ſpontaneam ſenties laſſitudinem, acrem expirationem, corporis moles liqueſcit, ejuſque pondus & virtus imminuuntur; quod ne præceps ruat, moram affert victus ratio, qui contrariâ, interiorem tumultum indole compeſcat: denſior ex aëris frigiditate fit corporis habitus, meatus conſtringuntur, cœcæque exhalationes coercentur, ſanguinis moles accreſcit, lentus & viſcidus ob extranearum particularum ſcaturiem evadit, ſecretiones turbantur: Ex Autumni inæqualitate videas quot diverſis modis corpus percellatur: Hyeme, frequenti corpora plenitudine turgeſcunt, quæ Veris adventu moleſtiam faceſcere conſuevit: Cæterum ſi fueris intemperatus, intemperiem tibi inſitæ ſimilem iniquiùs feres, quàm quilibet rectè temperatus quamlibet aëris intemperiem: Hinc naturas inter & ætates aliis benè vel malè eſt pro variis anni temporibus.

I V.

PERFECTA eſt partium ſolidarum diatheſis, ubi conformatione, ſitu, nexu, ordine, magnitudine, numero, aptè conveniunt; ſic affabrè conſtitutam pro ſui indole incolumem ſervat aut labefactat liquidum quod corpus jugiter alluit; diverſa etenim eſt, & varias vices patitur ſanguinis natura; hujus motus, niſus, concretio, ſolutio, ſecretio multiplex: diſcrepantibus fluida moles conflata partibus, varias facillimè ſubit alterationes: hujus ſi principia copiâ & facultate contemperentur, ſanitas viget, ſi diffideant, plurima circumveniunt incommoda; quantum ad has viciſſitudines promovendas valeant quæ ſeſe alternatim excipiunt tempeſtates, quis non experitur? Vere tumet ſanguis, & ſe ſuo æſtu deſpumat, inde febrium cohors, hæmorrhagiæ, & varia exanthemata erumpunt: Syrio ardente fervet bilis, acrior redditur, inde cauſus urit, maligna deſævit febris, ultrò vomitur bilis, à Catharticis bilioſiora purgantur; autumno morborum ferace, viget atra ſeu tenacior bilis, hoc fonte pervicaces melancholici affectus & diuturni morbi derivantur: acri hyeme pituita redundat, quòd intercluſo inſenſili halitu lympha inſpiſſetur; inde Catharri, Rhumatici dolores, inflammatoriæ febres, pleuritis, peripneumonia, angina, graſſantur: quid ſi ad has mutationes victûs error acceſſerit, exuperans humor peculiares parit morbos, qui eos imprimis invadunt cauſarios quorum ſimilis temperies ipſius impetui retundendo impar eſt: immoderationem aëris facilius feret ætas contraria: per æſtatem & ineunte autumnó ſenes reviviſcunt, per hyemem peſſimè ſe habent, & ſæpè ineluctabili neceſſitate ſolvuntur, exeunte autumno, valet ætas florida, ardente Julio fervet;

magnæ mutationi adverſam in victu opponere mutationem artis apex eſt ; hanc ſi ſapienter inſtitueris, optimam temperiem diù ſervabis integram , in vitium flecti pronam intra naturæ modum coërcebis.

V.

SANITAS ut à morbo maxime diſtat, ſic curatrici præſtat Medicina conſervatrix ; hujus legum ſtudioſus obſervator, felix & ſanus Neſtoreos aget annos ; ab eâ qui deflexerit, delicta ſeriùs ociùs luet : qui parcioribus & conquiſitis utitur alimentis , corpus modico firmat & puro ſanguine ; uberiori contra & lutoſo emollit, qui luxurioſiùs paſcitur : ultrò tumultuatur & efferveſcit ſanguis pravis inquinatus ſuccis , & externis rebus, aëre potiſſimùm ad exardeſcendum impellitur ; quis neget multò potentiùs ab anni temporibus corpora moveri, malignis ſoli expirationibus, fervidiore æſtu , rigidiore frigore, procellis, imbribus inordinatis, Epidemiæ & contagii plerumque feracibus ; idcircò per anni curriculum acuti deſæviunt morbi quorum malitia ſagacis Medici eò diligentiorem requirunt curam, quòd niſi ad ipſius providentiam ſumma acceſſerit celeritas ; eam ſæpè ſæpiùs præcipiti impetu deludant : ut ſanitatem aër, cibus & potus fovent, ſic crebrò morbis anſam præbent ; uſus effectuum diſparitatem facit : nec frequenter plectitur qui victum ex variis aëris viribus metitur ; hyeme, minùs comedat, at meraciùs bibat ; vere potum & cibos adaugeat ſenſimque à tenuioribus ad denſiora progrediatur ; æſtate , cùm corpus potu & alimentis frequentiùs egeat, bibat dilutiùs , ſæpiùs , at minùs ſingulis vicibus paſcatur ; & quæ nimium caloris æſtum compeſcunt alimenta ſeligat : autumnus undiquè periculis ſcatet adeò varius eſt , hinc diverſum ſed cautum pro variâ ipſius intemperie vitæ genus ſequi juvat : his præceptis obtemperare valentibus opportunum, ſed & cauſarios eò ſcrupuloſiùs obſervare neceſſum eſt quòd magis patet offenſis ipſorum infirmitas.

Ergò variis Cauſariis, pro diversâ tempeſtate, victus præſcribendus.

Proponebat Pariſiis FELIX VICQ D'AZIR, Valonæus apud Conſtantienſes,
Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus,
A. R. S. H. 1773, à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.